

Protokoll SYV-nätverksträff 25 oktober 2018

SYV-nätverksträff 25 oktober Tema skola-arbetsliv Styrgruppen för studie- och yrkesvägledarnätverket i Skaraborg bjuder in till nätverksträff för studie- och yrkesvägledare på grundskola, gymnasie- och vuxenutbildning. Under dagen kommer fokus att vara på samverkan skola- arbetsliv, inbjudna gäster är olika branschråd i Skaraborg som berättar om sin bransch och sina yrken, arbetsförmedlingen berättar om sin prognos för Skaraborg, antagningskansliet om årets gymnasieantagning, projektet Vägledning för livet berättar om internationella utbyten för SYV. Under dagen kommer det finnas möjlighet att diskutera goda exempel på samverkan skola-arbetsliv. Vi vill därför att du tar med dig goda exempel på samverkan skola-arbetsliv.

Dagen började med fika, sedan presenterade sig styrgruppen samt alla deltagare.

Taxi: Angelica Reker

Angelica har kört taxi i 20 år. Det är jättestor brist på taxichaufförer, brist i hela regionen och svårt att hitta kompetent personal.

Som taxichaufför bör du ha god lokalkännedom och kunna svenska språket. Taxibolagen har stora krav från Västtrafik på ett visst antal fordon, kör vanlig bil och handikapp-buss, kör främst barn och gamla.

Krav: taxilegitimation, minst 21 år, ha haft körkort i minst 2 år, läkarintyg.

B-kort räcker för 8-sättesbil (minibuss). B-körkort kan göras på sitt hemspråk.

Utbildning: Del 1: kartläsning. Del 2: körekonomi, miljö, bemötande, risker, fordonkännedom. Del 3: lagstiftning. Utbildningen är inte så vanlig bland körskolor, men den finns som distansutbildning på nätet

Yrkesakademin har ansvar från arbetsförmedlingen för att få ut utbildningen.

Svenska krav: SFI B. (Västtrafik som ställer kravet.)

Utbildare inom området saknas.

Finns även en del falska legitimationer.

Lön följer avtal, provisionslön i Falköping och Skövde.

Öppet dygnet runt, kör 13 h max, vilotid 11 tim per dygn sammanhängande 8 tim.

Finns pass som är uppdelade fm/em. Även timanställda.

Förekommer tunga lyft.

Serviceandan viktig, bristfällig idag. Viktigt att tycka om att jobba med människor, utbildning bör förbättras i detta.

Jobbar för att få ner åldern för att jobba som taxichaufför.

22-25 tkr/mån i bruttolön.

Branschen samverkar via mässor och praktik.

Alla måste skriva på sekretessavtal.

Hinner inte med att utbilda personalen som det är nu.

Ett jätteroligt jobb, ingen dag är den andra lik!

Arbetsförmedlingen, Prognos Skaraborg: Susanne Yngve och Helena Sand

Jobbar utifrån prognoser. Intervjuar arbetsgivare om vad de behöver.

Publikationer kring detta finns på nätet.

Högkonjunktur, stor efterfrågan på personal. Sysselsättningen ökar och fortsatt minskad ungdomsarbetslöshet.

Nya jobb, en del gamla återkommer: barnskötare, vårdbiträden, bloggare, poddare, Gbg assistent till socialsekreterare, lärarassistenter mm

Viktigt med betyg från gymnasiet.

God arbetsmarknad i Västra Götaland.

Befolkning som blir äldre, många nya jobb inom det offentliga.

En lång period med stark efterfrågan, allt färre arbetslös. Det saknas personal.

Arbetsförmedling ska stötta och utbilda arbetssökande.

Brist på utbildad arbetskraft får konsekvenser. Hämmar företagen. Även bemanningsföretagen saknar personal.

Arbetsförmedlingen pratar med arbetsgivare om kompetensförsörjning. Arbetsgivaren måste locka arbetstagaren, tänka om. Tänka om med nya arbetsroller, tider mm.

Nyexaminerade har större möjlighet att få jobb.

Bristande intresse för vissa utbildningar.

Det är svårt för dem utan fullföljd gymnasieutbildning att etablera sig.

Visar bild på 10 bristyrken.

Viktigt att få en bra praktik under gymnasiet, kan leda till jobb. Viktigt att arbetsgivare öppnar upp för praktik.

Många arbetsgivare upplever att ungdomar att svårt med tider, kommer ej i tid, stannar hemma för att man är trött, inte vana med så långa dagar.

Arbetsförmedlingen kan komma ut och prata med grundskolan.

Visar bild på en krympande skara överskottsyrken.

Vaktmästare – blir nu fastighetsskötare istället, mycket tekniskt att kunna. Ett yrke för t.ex. de som har läst EE-program.

Stor efterfrågan inom bygg- och anläggning, inom teknik och data, kvalificerade yrken inom industrin. CNC-operatörer bristvara, skulle behövs ett industriprogram i norra och södra Skaraborg. I Vara startar lärling industri, får betalt.

Vänder sig utomlands för kompetensförsörjning t.ex. Holland.

Arbetsförmedlingen utbildar personer som arbetsgivaren har varit med att välja ut, kortare utbildning som ger jobb.

Arbetsmarknaden om 5-10 år, goda möjligheter på arbetsmarknaden, stora pensionsavgångar och växande befolkning skapar jobbmöjligheter

Visar bild vilka yrken som kommer att saknas.

Visar bilda på inom 5 år förväntas minskning inom yrken.

Visar bild vilka som är arbetslösa: utbildning jätteviktigt samt att fullfölja sin utbildning.

Visar bild på arbetslösa i regionen, mer arbetslöshet i norra delen, speglar också hur många man nyanlända man tagit emot.

Ungdomsarbetslösheten har halverats på 5 år.

Viktigaste budskapen, se bild.

Man ska få välja sitt yrke och framtid själv. Men om man väljer ett yrke med svaga framtidsutsikter, så ska man veta det.

Tips: Yrkeskompassen, www.arbetsformedlingen.se/yrkeskompassen

Finns stöd att få hos arbetsförmedlingen.

Visita: Malin Wendt (visita.se)

Besöksnäringens branschorganisation

Många olika typer av yrken: servitris, receptionschef, lifestyle concierge, barista, PCO, reseledare, FBmanger, passionmanger, stylemanager.

Delar ut två broschyrer, "Hotell och turism", "Restaurang och livsmedel", dessa går att beställa på utbudet.se

Utbildningar på gymnasiet: Hotell och turism, Restaurang och livsmedel, Handel och administration.

Lön och arbetsvillkor: Ingångslön för kock 25 tkr/mån, OB-tillägg, Arbetstid: Morgon/Dag/Kväll/Helg

Kock är ett bristyrke, saknas personal i alla led, servering, reception, bar.

Lågt söktryck på gymnasiet. (HT inte ett program bara för att man gillar att resa, bör vara social) Måste tycka om folk! Rätt person på rätt plats!

Samverkan skola-utbildning: träff med SYV, gymnasie-SM, pris till besöksnäringens talang, grundskoleelev tävlar i matlagning

Världensjobb.se

m.wendt@visita.se 031-629466

Antagningkansliet – Frida Jolsgård och Petra Eriksson

Antagningkansliet redovisar statistik för hur gymnasievalet gick 2018.

Gruppdiskussion kring samverkan skola – arbetsliv, goda exempel

Gruppredovisning: speeddating, mässor, college, fadderverksamhet, SKAS mingelmässa, branschdag, Möjligheternas värld, Götene kommun duktiga, branschråd, viktigt med en APL-samordnare,

Gröna näringar, Naturbruksförvaltningen, Gunnel Marwén Kastenmann

Inom livsmedelssektorn är det stora pensionsavgångar på gång.

Programråd kopplat till utbildningarna.

Även friskolor som erbjuder naturbruksutbildningar.

Stor efterfrågan inom naturbruksdelen. Står för stor del av yrkesvux-utbildning. Djurskötsel och trädgård är det stor efterfrågan på. Svårt att erbjuda APL-platser efter sommartorkan.

Jobbagrönt.se, finns bl.a. mycket film att se där.

Stor teknisk utveckling inom djurvård, vad ställer det för krav på utbildningen.

Djurryrken, skogyrken, trädgårdsyrken

Löneläge, djurvård ligger lägst, veterinär 60 tkr/mån, argotekniker bra lön.

Naturbruksprogram: Uddetorp, Sötåsen, Svenljunga, Axvalla. Finns internat + APL.

Simulatorer för att lära sig t.ex. köra en skördetröska, mycket mer effektivt.

Yrkeshögskoleutbildningar.

Slu.se (Sveriges lantbruksuniversitet)

Bygg: Maria Skoog Byggindustrier, verksamhetschef

Byggare.com (Visar film med många yrkesroller) om yrkesroller.

Vi tar alla del av byggbranschen. Häftigt att få forma samhället. Alla har åsikter kring byggnader.

Planera- Bygga- Förvalta – förvaltning den tuffare delen.

11 av 100 jobbar i byggsektorn. De flesta utbildningar finns representerade.

Tjänstemän: Planeringskedje – arkitekter, ekonomer, platschef (byggingenjör), arbetsledare (byggingenjör), oftast natur eller teknik på gymnasiet och ofta en högskoleutbildning, CAD:are, konstruktörer.

Yrkesarbetare: träarbetare (snickare), betongare, utsättare, maskinförare, murare, golvläggare

Jobbar bara dagtid 7-16, må-fr.

Lön: Snickare, lärling i två år efter gymnasiet, efter två år som lärling fullt betald, då en lön på 35 tkr/mån.

Problemlösningsförmågan är viktig i yrket, bl.a. därför viktigt med matematik.

Broschyr: "Vägar till bygg", sista sidan visar utbildningsvägar.

En bransch som behöver oerhört med mycket folk.

Maria.skoog@sverigesbyggindustrier.se 0500-46 43 31

Traditionell lärlingsutbildning, anställd hos byggföretag, jobbar och läser på distans, en längre väg, göra 5800 timmar. Börjar med 55 % av lönen, tar cirka fyra år att bli fullärd.

Vägledning för livet – Moa Mannesson

Projektet har gjort studiebesök i Paris och Köpenhamn, finns reserapporter på hemsidan.

Neutrala mötesplatser – Göran Tholin, SYV, Skövde

Snapchat – Göran har öppnat upp för detta. (gtholin7) Lätt att använda, kan svara kort och enkelt, svårare frågor då bör man mötas. Ser gärna en generell chatt för Skövde kommun.

Sofia Holm IM, DLG arbetar med "Walk and talk", vilket är en annan neutral mötesplats.

Linda Johansson, SYV, Lidköping berättar om studiebesöket i Danmark. Danmark jobbar flexibelt med e-vägledning, chattfunktion, möten, bokar en tid hos en främmande person, inte lika relationsfokuserat som i Sverige. Alla på grundskolan erbjuds inte vägledning, ett mer administrativt jobb, elevens ansvar att söka vägledningen. Linda har startat ett Instagramkonto, eleverna får information, eleven kan höra av sig, men ej gjort detta ännu, många följare, många likes, testas på programmen Natur och Teknik.

Therese Boström, SYV Vux, Campus Västra Skaraborg: Har spelat in filmer, "Walk and talk", telefonkontakt med personal i Grästorp, Chattfunktion.

Maria Zell, SYV, Vux, Tibro Kompetenscenter: Intresserade av Neutrala och digitala mötesplatser. Anonymiteten viktig i Danmark, viktigt att den erbjuds. Danskarna mer tydliga med vilken samtalsmodell de använder.

Vad har vi för samtalsmodell? Går den att digitalisera? Tibro har digitaliserat tidsbokningen och infört chatt, ImBox.

Västsvenska handelskammaren, Bjarne Pettersson, regionchef

Påverkar, Enar, Granskar, Gör

Lynk & Co – ett nytt bilmärke från Göteborg.

Jakten på kompetensen, chefens största utmaning.

Svensk Gymnasielärling, inte så vanlig i Skaraborg. Lagmansgymnasiet i Vara först i Skaraborg, hösten 2018. Skövde har nu 8 platser på handelsprogrammet. Projekt på uppdrag av skolverket.

Mathivation – motivation, problemlösning och uthållighet, Raoul Wallenbergskolan.

Hur får unga bättre koll på var jobben finns?

Pluggparadoxen – arbetskraft saknas inom många yrken, många går högskoleförberedande utbildningar, färre går på yrkesprogrammen. (stämmer inte riktigt för Skaraborg)

Finns få lärlingsutbildningar.

Vägval för vägledning - frågat rektorerna om deras syn på studie- och yrkesvägledning i Västsverige. (65 kommuner, grundskolerektorer och gymnasium)

Företagen: 90% tror att samverkan skulle lindra kompetensbristen, 60% skulle kunna tänka sig att samverka

1 av 3 rektorer har inga krav på sig från huvudmannen för arbetet med studie- och yrkesvägledningen. Bjarne visar statistik kring detta.

Obligatorisk PRAO, tveksamhet till detta. Vem ska lösa alla platser? Arbetsmiljökraven? Hur ska den administreras.

Rekommendationer till politiker och skolledare:
Tydligare politisk styrning, Inrätta långsiktig plan, Mer resurs för uppdraget, Se lärling som resurs för PRAO

Vi kanske inte ska jaga kunskap om yrken som vi inte känner till.